

[Haustrup Clemmensen.]

Det er vor opfattelse, at der fortsat er brug for den størst mulige opsparing, og denne opsparing bør ske på det bredest mulige grundlag. Frivillig opsparing er også at foretrække fremfor en tvangsmæssig opsparing via statskassen eller på anden måde, som forhindrer den enkelte borger i selv at vælge sin opsparingsform.

Kreditrationeringen og den høje rente, der jo nu på kreditforeningsobligationer er nået op imod 11 pct., er udtryk for, at opsparingen er for lille i det danske samfund i forhold til behovet. Erhvervsvirksomhedernes omstillingsproces stiller store krav om investeringer, som må gennemføres, hvis den økonomiske vækst og den fulde beskæftigelse skal sikres, og enhver burde erkende, at byggeriets vældige behov for kapital også er et selvstændigt, yderligere motiv til at søge opsparingen fremmet, netop fordi renten har en så afgørende betydning for den husleje, de enkelte borgere kommer til at sidde for.

Der er netop for få dage siden i Statistiske Efterretninger fra 12. oktober i år fremkommet en overordentlig interessant redegørelse for, hvordan kapitalbindingskontiene er blevet benyttet. I indkudsåret 1966-67 forøgedes indestående på kapitalbindingskonti i de danske penge- og låneinstitutter med ikke mindre end ca. 800 mill. kr. Den 31. januar i år var der i alt bundet 2,3 milliarder kr. på ca. 1,5 millioner kapitalbindingskonti. Vi mener derfor ikke, man kan bagatellisere den ordning, der er blevet mere og mere anvendt af borgerne, og i denne forbindelse vil jeg gerne henvise til, at der foreligger klare redegørelser — ikke mindst fra Århus kommunes statistiske kontor — for, at det er ca. 75-80 pct. af disse konti, der tegnes af lønmodtagere, og derfor var det ikke mindst dem, man ramte, da man afskaffede de pågældende ordninger. Det er yderligere tilføjet fra alle, der har været med til at administrere disse ordninger, at de skabte nye sparevaner og førte til, at nye grupper af befolkningen lærte at spare op.

På tilsvarende måde har Nationalbanken udtalt, at kapitalbindingsordningerne for obligationer må antages at have medført en vis lettelse på obligationsmarkedet og en vis stimulerende virkning på kursudvik-

lingen. Vi forstår derfor ikke, at man fra regeringspartiets og andres side ikke ville følge vort forslag om at bevare disse ordninger.

Jeg gør yderligere opmærksom på, at vort lovforslag, først og fremmest ud fra ønsket om at nå til et kompromis, foreslår, at der nu i stedet for den hidtidige ordning med et nedslag i den skattepligtige indkomst bliver tale om et nedslag i statskatten på 30 pct. af det opsparede og bundne beløb, dog højst et nedslag på 750 kr. for hver skatteyder, svarende til en opsparing på 2.500 kr. om året. Det medfører, at skattefordelen bliver ens for alle indkomstgrupper, ligesom ordningens økonomiske virkning for staten derved bliver mere overskuelig.

Vi mener, at vi har et meget alvorligt opsparingsbehov i det danske samfund. Vi mener, det er en pligt for folketinget at medvirke til, at opsparingen bliver fremmet så meget som muligt, og på denne baggrund tillader jeg mig på de to forslagsstillende partiers vegne at anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om lån til betaling af ejendoms-skatte for visse parcel- og rækkehuse.

(Lovforslaget (nr. 19) findes i tillæg A. sp. 1177, fremsættelsen i tidenden sp. 393).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Lund: Ja, man må jo sige, det er tiltalende, at indenrigsministeren med det foreliggende lovforslag ønsker at fjerne indtægtsbestemmelserne i lov om lån til betaling af ejendomsskatte for visse parcelhuse og rækkehuse. Loven har ikke været meget benyttet, men den foreslåede ændring vil i hvert fald give kommunalbestyrelserne mulighed for at administrere loven på en bedre og vel også nok mere rimelig måde.

På mange områder i vor lovgivning spiller den skattepligtige indkomst ind i vurderingen af den økonomiske stilling.

[Hans Lund.]

Vi ved alle, at den skattepligtige indkomst kan fremkomme på vidt forskellige måder og ikke behøver at have samme værdi fra den ene familie til den anden. Sygdom, børnenes uddannelse, højere boligudgifter og mange andre ting kan spille ind. Kan dette lille lovforslag få principiel betydning på andre områder i lovgivningen, skal det kun glæde mig, og jeg vil gerne anbefale, at det vedtages.

Enggaard: Da mit partis ordfører, hr. Alfred Bøgh, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne gøre et par bemærkninger i anledning af det foreliggende lovforslag.

Venstre var imod loven, da den blev vedtaget i 1965, og udviklingen siden da har egentlig kun bestyrket os i, at låneordninger ikke er den rigtige vej til at løse problemet. Vi mener fortsat, at en promillegrænse for den kommunale grundskyld er en bedre løsning. Derfor har venstre da også bebudet, at vi i denne samling vil stille forslag om en overgrænse for den kommunale grundskyld. Siden loven blev vedtaget i 1965, er overgrænsen for den kommunale grundskyldpromille jo fjernet. Resultatet kender vi allerede i form af, at visse omegnskommuner i det københavnske område har hævet den kommunale grundskyldpromille til 30, 40, ja, i et enkelt tilfælde til 47 promille. Man kan ikke undgå at få den tanke, at det i visse tilfælde kan have været et medvirkende argument for denne mangedobling af promillen, at pensionister og ligestillede ved denne låneordning ligesom har fået et plaster på såret.

Realitetsændringen i lovforslaget — dette, at det nu overlades til kommunerne alene at træffe afgørelsen ud fra, om de økonomiske forhold taler derfor — kan venstre ikke have nogen indvendinger imod. Det vil utvivlsomt give en mere smidig administration. Imidlertid er der et par andre forhold i forbindelse med kriterierne for opnåelse af lån, som vi gerne vil have mulighed for at behandle mere detaljeret i et udvalg.

Poul Schiüter: Det lovforslag, som nu er til behandling, angår ændringer i en meget

ung lov. Den blev vedtaget for første gang af dette ting for omkring 2½ år siden. Da den dengang blev vedtaget, var det svært for tinget at danne sig et skøn over, hvorvidt der var et større behov for en lov af denne art; vi kunne ikke vide ret meget om det, mange havde deres tvivl, det gjaldt også mit parti. Vi medvirkede ikke ved lovens gennemførelse netop ud fra den bedømmelse, at vi ikke fandt, at der var påvist et klart behov for en lovgivning som denne.

Nu er der altså gået 2½ år, og i dette øjeblik burde vi i og for sig alle kunne være klogere. Vi burde vist have et materiale nu, som illustrerede for os, i hvilket omfang loven har været benyttet. Indenrigsministeren er da også inde på det i bemærkningerne til lovforslaget og siger om det, at loven har kun været anvendt i meget begrænset omfang. Men hvad er nu et meget begrænset omfang? Er det 20 tilfælde, er det 200, eller er det 2.000?

Den højtærede statsminister fremsatte jo for kort tid siden en erklæring om, at i fremtiden skulle vi have et væsentlig fyldigere materiale til rådighed allerede i de bemærkninger, som ledsager lovforslagene, således at vi kunne være på mere sikker grund under førstebehandlingen. Det har hjulpet visse steder, har jeg hæftet mig ved. Nu ved vi jo alle, at indenrigsministeren er en meget selvstændig personlighed, men jeg synes i og for sig, at indenrigsministeren burde have fulgt denne proklamation op og allerede i bemærkningerne til lovforslaget have givet os oplysninger om, i hvilket omfang loven havde været anvendt. Jeg synes, man skulle have ulejlighed sig med at fremskaffe et sådant statistisk materiale.

Jeg røber jo ingen hemmelighed, når jeg siger, at Gladsaxe kommune ligesom var det inspiratoriske udgangspunkt for denne lov, da vi fik den i sin tid, og jeg kan da oplyse tinget om, at i denne kommune har man i alt kun i 57 tilfælde brugt loven. Tendensen for lovens anvendelse er stærkt nedadgående; i året 1967 har den kun i 7 tilfælde været brugt, og det drejer sig om ganske små beløb. Bevares — der er jo kommuner, som har meget høje grundskyldpromiller, og det kunne tænkes, at behovet for loven her er større. Det kunne

[Poul Schlüter.]

det også være interessant at få statistiske oplysninger om.

Men i og for sig tror jeg, at i alle de tilfælde, hvor denne lov er benyttet, kunne man have løst problemet gennem optagelse af et beskedent lån i en bank eller en sparekasse. Jeg gad nok se den sparekasse, som ville afvise en lånsøger i et tilfælde som dette, for udgangspunktet for kommunernes långivning her er jo det samme som et pengeinstituts: at der kan tilbydes fuldgod sikkerhed for lånet i form af et ejerpantebrev eller et skadesløsbrev i den pågældende faste ejendom. Der er utvivlsomt en tendens til hellere at søge kommunen end at gå i det private pengeinstitut, fordi lovens renteregulering bygger på 6 pct., medens pengeinstitutterne unægtelig ligger noget højere.

Jeg tror, vi skal se grundigt på behovet for loven i udvalget, og jeg håber, at indenrigsministeren under udvalgsbehandlingen kan give os det statistiske materiale, som vi allerede nu, synes jeg, burde have haft.

Hvis vi skal have loven — og det synes jeg altså vi skal analysere grundigt i udvalget — vil jeg gerne sige, at jeg finder de foreslåede ændringer velmotiverede. Mindstbemidlethedskriteriet tror jeg ikke kan fastholdes i denne lov. Det er nok bedre at åbne mulighed for kommunerne for at udøve et samlet skøn over ejerens økonomiske forhold.

Stadig væk: skal vi have loven, skal vi vist også overveje, om det er rigtigt, at den kun bør angå parcel- og rækkehuse. Det er ejerlejlighederne, jeg har i tankerne. Finansministeren har jo tidligere i forbindelse med bedømmelsen af ejerlejlighederens skattemæssige placering illustreret, at hans kærlighed til denne boligtype ikke er særlig stor. Når nu ejerlejlighederne ikke er inkorporeret i denne lov, ved jeg ikke, om det skal tages som et udtryk for, at indenrigsministeren på tilsvarende måde er kølig over for denne beboelsesform, eller om der blot er tale om en forglemmelse. Skal vi have loven, så må den principielt angå, så vidt jeg kan se, både parcelhuse, rækkehuse og ejerlejligheder.

Må jeg slutte med at give min tilslutning til de betragtninger, venstres ordfører fremkom med omkring den kommunale ejendomsbeskatning i områder, der er præget

af omegnsstatus. Det problem, venstres ordfører berørte, omfatter vi også med stor interesse i mit parti. Her er tale om et problem, som vi utvivlsomt i vinterens løb er nødt til at vende tilbage til. Jeg tror dog nok, at vi bedst kan gøre det i en anden sammenhæng, men det forbeholder vi os at være med til.

Poul Dam: Det var at vente, at der også ved denne lejlighed blev rejst tvivl om behovet for denne lov, og hr. Poul Schlüter har her henvist til, at man i Gladsaxe kun i 57 tilfælde har benyttet disse ordninger. Nu er det jo, som hr. Poul Schlüter sagde, sådan, at Gladsaxe har en ganske særlig lav ejendomsskatteprocent, og behovet kan jo meget vel være langt større i de kommuner, hvor man har højere grundskyldprocenter.

Men for øvrigt er det vel nok væsentligt, at behovet ikke behøver at blive målt så forfærdelig meget i store tal. Det er en ordning, som giver kommunerne ret til at gøre noget, som de ellers ikke ville have haft mulighed for, og hvis den enkelte kommunalbestyrelse mener, at der er et behov, så har den altså retten til at gennemføre ordningen. Det må være det, der er folketingets opgave i denne sammenhæng at give adgang til.

De ændringer, der her foreslås, er jo forårsaget af, at begrebet mindstbemidlethed ikke mere eksisterer i lovgivningen; det har givet indenrigsministeren anledning til at stryge enhver indtægtsgrænse og i stedet for overlade til kommunerne at udøve et frit skøn over, om ejerens økonomiske forhold gør det rimeligt, at lovens regler anvendes for den pågældende.

Der er noget ganske tiltalende i dette, men man kommer vel ikke uden om, at der også er en vis risiko i det derved, at forskellige kommuner kan anvende meget forskellig praksis både med hensyn til, om de vil indføre ordningen, og med hensyn til, efter hvilke nærmere retningslinjer de vil give disse lån. Jeg er i hvert fald noget bekymret for, at parcelhusejere i nogle kommuner herigennem vil blive stillet væsentligt ringere end parcelhusejere i andre kommuner, eventuelt at stillingen vil blive forskubbet, hvis flertallet i kommunalbestyrelserne skifter, hvad jeg jo ved at

[Poul Dam.]

man har drømt om visse steder — og det kan vel også tænkes; hr. Poul Schlüter behøver ikke at opgive håbet endnu.

Jeg synes nok, at det kunne være rimeligt, om der blev givet nogle retningslinjer, som muliggjorde en vis ensartet administration af ordningen; jeg ved ikke, om det kan lade sig gøre, men det er jo noget af det, vi kan tale om i udvalget.

For øvrigt tror jeg, at en opgave, der trænger sig på, er, at denne lovgivning bør gøres mere kendt. Jeg tror, at alt for mange ikke er bekendt med den og derfor ikke øver det pres på de enkelte kommunalbestyrelser, som måske kunne få disse til at bruge den. Desuden tror jeg også, at man i en række kommuner har for lidt kontakt med de mennesker, som det drejer sig om, således at alt for få søger de lån, de her har adgang til.

Det er jo en gruppe, der er særlig dårligt stillet, som man med denne ordning vil sikre mulighed for at blive boende i deres parcelhuse. Jeg er ikke sikker på, at der er nogen, der sidder i ejerlejligheder, der kommer ind under denne kategori, men jeg forstår da meget godt, at hr. Poul Schlüter vil nævne ordet ejerlejligheder i en hvilken som helst anledning, når han kan få lov til det.

Jeg synes, det er rigtigt, at vi har denne lov. Jeg synes, det er rigtigt, at der er de forholdsvise lempelige rentevilkår; jeg ser ikke nogen som helst grund til at forøge rendet til de private pengeinstitutter i betragtning af de vilkår, som de giver.

Hilmar Baunsgaard: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. A. C. Normann, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne knytte nogle få bemærkninger til det foreliggende lovforslag.

Det radikale venstre tog jo i sin tid medansvaret for og er enig i den ændring, der blev gennemført: at den faste beskatning blev overført til kommunerne. Vi er således tilfredse med den nuværende form

for ejendomsbeskatning, og vi er derfor selvsagt interesseret i, at loven kan fungere rimeligt efter sin hensigt. Det radikale venstre er derfor indstillet på at se positivt på lovforslaget, men vi er selvsagt også indstillet på at drøfte behov og virkninger i et udvalg.

Poul Antonsen: Vi erkender nødvendigheden af, at loven tages op til revision, men vil afvente udvalgsbehandlingen, før vi kan give meddelelse om vor indstilling til den endelige udformning.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg takker for den relative velvilje, lovforslaget har mødt.

Det ærede medlem hr. Enggaard rejste spørgsmålet om hele ejendomsbeskatningen, et problem, vi jo nok, eventuelt på venstres foranledning, får lejlighed til at drøfte i det høje ting.

Hr. Poul Schlüter var uvenlig, synes jeg. Han sigtede mig for sabotage over for statsministeren. Det er dog en modbydelig måde at sætte lus i skindpelsen på i en regering, som i øvrigt er så harmonisk sammensat, som den er. Jeg vil gerne sige, at vi kan, og vi skal nok fremskaffe de oplysninger, som hr. Poul Schlüter og andre har efterlyst for at begrunde lovforslaget.

Det er ingen forglemmelse fra min side, at ejerlejligheder ikke er kommet med. Jeg ser ikke på ejerlejligheder med samme sympati som det ærede medlem. Det ved han.

Hr. Poul Dam pegede på, at den ændring af loven, der er foreslået, kan medføre en forskellig behandling af parcelhusejerne. Ja, det er naturligvis rigtigt, men loven i sig selv åbner mulighed for en forskellig behandling af parcelhusejere i forskellige kommuner, al den stund kommunalbestyrelsen nu stilles fuldstændig frit.

Jeg ser hen til en udvalgsbehandling, som måske kunne ende i, at samtlige partier kunne støtte dette i og for sig fornuftige lovforslag.

Poul Schlüter: Jeg takker ministeren for tilsagnet om, at vi i udvalget kan få et nærmere materiale vedrørende behovet for og anvendelsen af denne lov.

Når nu indenrigsministeren bekender, at han ikke har den samme kærlighed til ejerlejlighedstanken, som f. eks. jeg har, så er det naturligvis interessant; men i relation til den lov, vi behandler, er det en ganske usaglig udtalelse, for når vi nu engang har disse ejerlejligheder — så kan man have haft større eller mindre sympati omkring deres indførelse — må det da være opgaven at bygge dem ind i strukturen i den øvrige lovgivning på en sådan måde, at der er en vis ligestilling imellem de forskellige boligformer. Når der gives en særlig adgang for ejere af parcelhuse og rækkehuse til at få skattehenstand i kraft af den lov, vi her behandler, hvor kan man så overhovedet få øje på antydning af et argument for, at den samme ordening ikke skulle gælde for ejere af ejerlejligheder? Der er ikke mange af dem endnu, men der kommer jo efterhånden et antal, og jeg er ikke i tvivl om, at netop denne boligform vil øve en særlig tiltrækning for ældre medborgere.

Skattemæssigt er ejerlejlighederne jo i forvejen skarpere behandlet end parcelhuset, fordi vi dér har reglen om, at værdien af bolig i egen ejendom foreløbig sættes til 2¼ pct., medens vi, hvad ejerlejligheden angår, bygger på en selvstændig, individuel vurdering i hvert enkelt tilfælde. I og for sig skulle man altså forvente, at behovet for en skattehenstand for ejerlejligheden var større end for rækkehuset og parcelhuset, al den stund ejerlejligheden bliver skarpere beskattet. Jeg håber, at det sidste ord ikke er sagt i dette spørgsmål, og at vi i udvalget nærmere kan tage stilling til, om ikke det strukturelt må være rigtigt, at vi i denne lov ligestiller ejerlejlighederne med de andre selvstændige boligformer.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Det er da klart, at vi i udvalget kan drøfte spørgsmålet. For mig er det et problem, om der er konsekvenser forbundet med at tage denne gruppe af beboelser med ind under loven. Skulle der i udvalget blive flertal for at tage ejerlejlighederne med,

vil jeg da gerne sige — for ikke at friste svage sjæle — at det bliver ikke noget kabinetsspørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i bygge- lov for købstæderne og landet.

Valgt blev: *Axel Ivan Pedersen, Albertsen, Jørgen Peder Hansen, Erhard Jakobsen, Herlöv Larsen, Niels Mørk, Viola Nørlov, Hauch, A. Chr. Andersen, Alfred Bagh, Enggaard, Asger Jensen, Chr. R. Christensen, Thestrup, Arne Larsen, Svend Lund og Bernhard Baumsgaard.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 20. oktober, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om regler for organisatorers og foreningers bidrag til politisk virksomhed [af Henry Christensen m. fl.].

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om lån til betaling af ejendomsskatter for visse parcel- og rækkehuse.

Medet hævet kl. 13²⁵.